

UCHWAŁA NR IV/20/2024
RADY GMINY W CZERMINIE
z dnia 21 czerwca 2024r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony
Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czermina lata 2024 - 2029**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.) oraz art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 424) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czermin na lata 2024 - 2029 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czermin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy w Czerminie
Mirosław Bugaj
Mirosław Bugaj

Załącznik do Uchwały Nr IV/20/2024

Rady Gminy w Czerminie
z dnia 21 czerwca 2024 roku

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE CZERMIN
NA LATA 2024–2029**

WSTĘP

Przemocą domową określane jest zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc domowa to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2024r. poz. 424) definiuje przemoc domową jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych oraz tragicznych skutków psychologicznych. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc domowa jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc domowa przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną, za pomocą środków komunikacji elektronicznej i inne. Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Przemoc jest przestępstwem. Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz

innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy domowej wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czermin na lata 2024 - 2029 ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2024–2029. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Czermin

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy domowej.

Na dzień 31.12.2023r. Gmina Czermin liczy 7 208 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Mielcu na koniec grudnia 2023 r. wynosi 120 osób, w tym 61 kobiet z czego jedynie 17 pobiera zasiłek dla bezrobotnych, w tym 12 kobiet.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2023 przeprowadzonych zostało 16 interwencji domowych. W okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. założono 16 „Niebieskich Kart”; w tym 14 przez Komendę Powiatową Policji, 1 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerminie, 1 przez przedstawicieli służby zdrowia. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez swoją działalność zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w okresie od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. rozpatrzono 1 skargę wniesioną w związku ze sprzedażą alkoholu osobie nietrzeźwej. Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerminie wynika, że na dzień 31.12.2023r. 62 rodziny z gminy korzysta z pomocy społecznej. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

Informacje uzyskane na podstawie analizy zgromadzonych danych pozwoliły na wyciągnięcie odpowiednich wniosków i określenie celów, a także podjęcie odpowiednich działań na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.

II. Cele programu

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Czermin,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy domowej.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,

- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Czermin,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy domowej,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy domowej.

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy domowej,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy domowej,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Strategia Rozwoju Gminy Czermin na lata 2022-2030,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 424)
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.)
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

V. Zasoby Gminy Czermin w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Komenda Policji,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Placówki oświatowe
 - Zakład Opieki Zdrowotnej,
 - organizacje pozarządowe,
 - parafie,

- inne, w zależności od gminy.

VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy domowej,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

VIII. Realizacja celów Programu

CEL 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Czermin w latach od 2024r. do 2029r.

Działania:

1. Określenie w drodze uchwały trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.
Podmiot realizujący działanie:
 - Rada Gminy Czermin.
2. Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
Podmioty realizujące działanie:
 - Wójt Gminy Czermin
3. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego pomiędzy:
 - przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,

- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- inni w zależności od zasobów,

współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego poprzez:

- diagnozowanie na poziomie lokalnym problemu przemocy domowej,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- rozpowszechnianie w środowisku lokalnym informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych, bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań oraz monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze

- Świetlica Środowiskowa w ramach działalności Gminnego Ośrodka Kultury
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- inne, w zależności od zasobów gminy.

Efekty :

Pomniejszona liczba przypadków występowania przemocy domowej na terenie Gminy Czermin

CEL 2

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową w latach 2024r. do 2029r.

Działania:

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji na temat programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Składanie na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia o którym mowa w art.66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r.- Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2022 r. poz.2151,2311,2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)

Efekty:

Zmniejszenie liczby osób stosujących przemoc domową.

CEL 3

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy domowej w latach 2024r. do 2029r.

Działania:

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
 - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
 - udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,

2. udzielanie informacji na temat programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

- rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.
- kontynuacja zatrudnienia psychologa na umowę zlecenie dla rodzin dotkniętych przemocą

Podmiot realizujący działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele ochrony zdrowia.

4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

Efekty:

Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Czermin o formach przemocy i przysługujących prawach dla osób zagrożonych przemocą oraz nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacji przemocy.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerminie.

Sprawozdawczość

Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminie Czermin do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Czermin, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.